

เรืออากาศโทหญิง พริมรดา จันทรโชติกุล. หนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน. (๒๕๕๓).

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อาจารย์ ดร.ศิริพร รักดีผาสุข

วัตถุประสงค์: ๑. เพื่อศึกษาบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

๒. เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน จากตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

สมมติฐาน: หนุมานเป็นตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะและบทบาทที่โดดเด่นจึงส่งผลให้มีการนำตัวละครหนุมานมาใช้ในการ์ตูนไทยปัจจุบันหลายเรื่อง การนำหนุมานซึ่งเดิมเป็นตัวละครในวรรณคดีไทยมาใช้ในบริบทใหม่ของการ์ตูนแนววัฒนธรรมประชานิยมทำให้ควรศึกษาบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันเหล่านี้

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีบุคลิกลักษณะทั้งที่เป็นลิงในวัยหนุ่ม ลูกลิง มนุษย์ วานร และยอดมนุษย์ มีความกำกวมในการบ่ง แต่ส่วนใหญ่ไม่แจ่มชัด ส่วนบทบาทนั้นมีทั้งที่เป็นผู้ช่วยตัวละครเอกและตัวละครเอก บุคลิกลักษณะและบทบาทดังกล่าวมีส่วนที่คงเค้าเดิมและปรับเปลี่ยนสร้างใหม่จากตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

บทคัดย่อ: วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือการ์ตูนไทยที่ปรากฏตัวละครหนุมานซึ่งตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ.2547-2551 จำนวน 11 เรื่อง

ผลการศึกษาพบว่าเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุมานสามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ ใช้เนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ เนื้อเรื่องมีการดัดแปลงจากเรื่องรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่ และสร้างเนื้อเรื่องขึ้นใหม่ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์ จากการศึกษาลักษณะบุคลิกและบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันมีทั้งส่วนที่คงเดิมและปรับเปลี่ยนจากตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ส่วนที่ยังคงเดิม คือรูปลักษณ์ภายนอกที่ยังคงความเป็นวานรเผือกและมีตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกาย ในขณะที่บางเรื่องพบว่าการปรับเปลี่ยนลักษณะของตัวละครหนุมานให้มีรูปร่างขนาดเล็กเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก รวมถึงการสร้างสรรคัลักษณะของตัวละครหนุมานให้เป็นยอดมนุษย์ตามอิทธิพลของวัฒนธรรมร่วมสมัย

ตัวละครหนุมานมีบทบาทเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกในวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ แต่สำหรับหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันแม้บทบาทผู้ช่วยตัวละครเอกยังคงปรากฏอยู่แต่หนุมานในการ์ตูนบางเรื่องได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นผู้ช่วยตัวละครเอกที่ไม่ใช่พระรามและไม่ได้ช่วยทำศึกสงคราม กล่าวคือ หนุมานมีบทบาทในการคุ้มครองและช่วยเหลือตัวละครเอกให้ปลอดภัยจากอันตรายในการผจญภัย ในขณะเดียวกันตัวละครหนุมานก็มีบทบาทเป็นตัวละครเอกในการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องแบบใหม่ที่เกี่ยวกับยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกและจักรวาล หนุมานมีหน้าที่ปราบสัตว์ประหลาดและปกป้องพระพุทธศาสนา

สำหรับเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันมี 4 ประการ คือ จินตนาการของผู้แต่ง อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมไทย อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมต่างชาติ และลักษณะการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยม ส่วน

ลักษณะเด่นที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมาน ได้แก่ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมและลักษณะสัมพันธ์บท พลวัตของการปรับเปลี่ยนดังกล่าวจึงส่งผลให้ตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีลักษณะที่โดดเด่นและน่าสนใจ